

Hr Rainer Vakra
Keskkonnakomisjoni esimees

Teie 12.06.2018

Meie 19.09.2018 nr 1-6/18-52/3

Kollektiivne pöördumine
Eesti vajab põlevkivienergeetikast väljumise
strateegiat ehk PÕXITit

Lugupeetud komisjoni esimees

Riigikogu sotsiaalkomisjon arutas keskkonnakomisjoni kirja ja kollektiivset pöördumist „Eesti vajab põlevkivienergeetikast väljumise strateegiat ehk PÕXITit“ oma 10.09.2018 istungil. Komisjoni istungil osalesid MTÜ Eesti Rohelise Liikumise juhatuse liige ja Taastuvenergia koja juhataja Mihkel Annus, MTÜ Eesti Rohelise Liikumise energiaekspert Teet Randma, Eesti Elektritööstuse Liidu tegevjuht Tõnis Vare, Sotsiaalministeeriumi tööhõive osakonna nõunik Annika Sepp ja rahvatervise osakonna nõunik Ramon Nahkur ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika asekancler Ando Leppiman.

Sotsiaalkomisjoni arvates on tõstatatud teema oluline ja pöördujate mure on põhjendatud ning probleemide lahendamiseks oleks vaja kaaluda erinevaid aspekte. Komisjon keskendus oma arutelus eelkõige tööhõive ja tervisega seotud teemadele kuna sotsiaalkomisjonil puudub kompetents teiste teemade valdkonnas.

Sotsiaalministeeriumi esindaja andmetel on tööhõive ja töötuse seisukohast tegemist tundliku piirkonnaga. Kui registreeritud töötus kogu Eestis on alla 5%, siis Ida-Virumaal oli 2017. aastal üle 10%. Kaevandamises on viimase 10 aasta jooksul töökohtade arv langenud 10 000-lt 2000-le. Seejuures on osa sektori tööjõust väljunud tööturult vanuse tõttu. Tulenevalt sellest on sektori esindajad mures ka järelkasvu pärast, kuna tekkinud on kuvand, et sektor on sulgemisel ning noortel ei ole motivatsiooni ja teadmist, et tegemist on valdkonnaga, mida võiks tegelikult õppima minna. Põlevkivisektori töötajate palgad on üldiselt kõrgemad, kui Eesti keskmine palgatase, mis teeb nendele inimestele uute töökohtade leidmise keerulisemaks. Muutused sektoris toimuvad pidevalt ning sellega on tööpoliitikat kujundades ka arvestatud. Kindlasti teeb asja lihtsamaks see, et energeetika ja põlevkivi sektori ettevõtted on suurettevõtted ning neil endal on arvestatavad ressursid koolituseks ja tööjõu arendamiseks.

Lisaks pakub ka Eesti Töötukassa teenuseid inimestele, kelle töökoht on ohus sektori arengute tõttu või enda tervise tõttu. Sellistel inimestel on võimalik minna uusi oskusi arendama. Lisaks on lähiajal plaanis esitada ettepanek, et luua piirkondlik meede, mis teatud määral asendaks Ida-Virumaa töökoha loomise toetust.

Rahvatervise aspektist lähtuvalt on tegemist komplekse piirkonnaga, kus on ka pärandeostus, tööstusmõjud, riskikäitumine jne. Uue põlevkivi arengukava raames on ette nähtud uued tervisemõju hindamise tööd, mis peaks põlevkivi ja tervisemõju mõju täpsemalt välja tooma. Plaanis läbi viia biomonitooring põlevkivi sektoriga kokku puutuva elanikkonna seas. Samuti on kavas uurida joogivee kvaliteeti põlevkivi sektorile omaste saasteainete suhtes. Lisaks

uuritakse laste sünniregistri andmeid (enneaegsed sünnitused ja laste kaal) ning töötatakse välja meetodika, millega seostada välisõhu seisundit ja laste tervise mõju.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindaja sõnul on põlevkivienergeetika muutumise protsess juba käimas. Hiljuti on vastu võetud kaks strateegilist dokumenti: kliimapoliitika põhialused ja energiamajanduse arengukava (ENMAK) aastani 2030. Need kaks dokumenti määravad suuresti ära, milline saab olema põlevkivi energeetika roll 2030. aasta ja 2050. aasta perspektiivis. ENMAK-i koostamine kestis aastaid ning see käsitleb ka taastuvenergia küsimusi. Eesti on juba täna Euroopa Liidu esimese kümne riigi hulgas taastuva osakaalu poolest ja saavutab tänaste prognooside järgi 31,32% taastuvenergia osakaalu kogu energia bilansis. 2030. aastaks on eesmärk võetud saavutada 50% taastuvenergia osakaalu. Tehnoloogia arenguga muutub põlevkivienergeetika puhtamaks ja keskkonda säästvamaks. Sektori tehnoloogia areng on viinud sinnamaani, et ka kaevurite hulk on vähenenud, lihtne töö muutub targaks tööks.

Komisjoni arvates on Ida-Virumaa tundlik piirkond ning komisjon näeb riske, et see võib tööturu olukorda oluliselt halvendada. Tegemist on niigi keerulise piirkonnaga ning sinna lisapinget juurde panna oleks vastutustundetu. Progress toimub igas sektoris ja igal pool ning põlevkiviga tegelemine kui selline ei kao ära ka 30 aasta pärast. Põlevkivisektor ei kao, vaid muutub puhtamaks. Keskkonnakomisjon peaks kollektiivset pöördumist edasi arutama arvestades erinevate valdkondade mõjusid.

Lugupidamisega

Helmen Kütt
esimees